

Jaarverslag 2021 Coöperatie Buurtstroom deA

In 2017 is door deA het initiatief genomen een aantal collectieve zonnedaken in de gemeente Apeldoorn te ontwikkelen op basis van de Regeling Verlaagd Tarief, ofwel de postcoderoosregeling. Dit heeft geresulteerd in de oprichting van de Coöperatie Buurtstroom deA U.A. en wel per 29 november 2017. Het jaar 2021 is dus het vierde volledige kalenderjaar waarover verslag gedaan wordt. In dit document wordt gerapporteerd over de exploitatie van de daken. Afgelopen jaar zijn er geen nieuwe daken ontwikkeld. Samen met het financiële verslag vormt dit document het jaarverslag 2021 van Coöperatie Buurtstroom deA U.A.

Coöperatie Buurtstroom deA heeft eind 2021 zes daken in exploitatie (Tabel).

Tabel Overzicht status collectieve zonnedaken Buurtstroom per 31-12-2021.
(..) het maximum aantal StroomDelen voor de daken waar nog ruimte is..

naam	adres	type	status	#StrDln	#deelnrs
Sprengeloo	Sprengenweg 81	VMBO school	2018 in bedrijf	224	22
Foenix-M	Molenmakershoek 7	Kringloopwinkel	2018 in bedrijf	204	38
De Vijfster	Texandriiaan 30	basisschool	2019 in bedrijf	145	14
dok Zuid	1ste Wormenseweg 460	MFC	2019 in bedrijf	330	45
Foenix-A	Aruba 12	Kringloopwinkel	2020 in bedrijf	204	29
het Kristal	Distelvlinderlaan 320	MFC	2020 in bedrijf	190 (204)	20
Totaal				1297	168

In 2021 zijn er nog enkele deelnemers bij Foenix-Aruba en het Kristal bijgekomen, en nu zijn bijna alle StroomDelen uitgezet.

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
1. Realisatie	3
2. Exploitatie	3
Sprengeloo	3
Foenix-Molenmakershoek.....	4
de Vijfster	4
dok Zuid.....	4
Foenix-Aruba.....	4
het Kristal.....	4
3. Opwek.....	4
4. Verzekeringen.....	5
5. Andere daken.....	6
6. Andere ontwikkelingen.....	6
Postcoderoosregeling nieuwe stijl.....	6
Belastingplan 2022 (I)	7
Belastingplan 2022 (II)	7
Dakvervanging Sprengeloo (deel 2)	7
7. Financiële rapportage	7
Toelichting bij de tabel 'Jaarrekening 2021'	8

1. Realisatie

Doordat het team “Zon” bij energiebedrijf deA erg druk met andere projecten is geweest, in het bijzonder met zonneparken, is er weinig gelegenheid geweest en genomen om op daken te jagen. In 2021 zijn dan ook geen nieuwe daken ontwikkeld.

2. Exploitatie

Voor alle zes daken geldt dat 2021 een jaar van volledige exploitatie is geweest. Uitzondering is Sprengeloo om redenen die hieronder worden toegelicht.

Sprengeloo

In februari is de PV-installatie van het dak van Sprengeloo verwijderd. De reden was dat er een lekkage op één van de dakdelen geconstateerd is, en dat er snel gehandeld diende te worden. Het betreffende dakdeel is daarom volledig gerenoveerd. Bij aanvang was bekend dat er een renovatie in de planning stond, maar dat was pas voorzien in het achtste jaar na ingebruikneming, dus ongeveer in 2026/2027.

In juni is de installatie in een andere opstelling weer in gebruik genomen. De periode van bijna 4 maanden viel veel langer uit dan bij aanvang voorzien was. Doordat leerlingen last van de werkzaamheden hadden is de verbouwing opgeschort tot de voorjaarsvakantie wat een vertraging van 7 weken heeft opgeleverd. Daarna is er nog verdere vertraging opgetreden wat onder meer samenhangt met enkele ziektegevallen bij de installateur.

Bij aanvang van dit project was een voorziening van €5.000 opgenomen om de materiele kosten van een verplaatsing van de PV-installatie te dekken. De gedachte was destijds dat de renovatie kon plaatsvinden zonder dat de panelen naar beneden en later weer omhoog gebracht moesten worden. Dat bleek niet het geval. De materiele kosten zijn ruim twee keer hoger uitgevallen. Opgemerkt wordt dat de installateur (Hollander Techniek) ons tegemoet is getreden anders waren de meerkosten nog hoger.

De zeven weken extra vertraging door het uitstellen van de werkzaamheden hebben tot gederfde inkomsten voor deelnemer en coöperatie geleid, en deze kosten zijn door de school vergoed. In 2021 zijn de deelnemers hiervoor gecompenseerd. De daarna optredende vertraging van circa 3 weken is weer voor “eigen rekening” genomen.

Alles bijeen is voor dit dak 2021 een bijzonder teleurstellend jaar geweest.

Bij aanvang in 2018 bestond de installatie uit 224 zuid-gerichte panelen gelijkmatig verdeeld over twee dakdelen. In de nieuwe opstelling heeft het gerenoveerde dakdeel 180 oost-west georiënteerde panelen, en het andere dakdeel 44 zuid georiënteerde panelen. De reden om dit zo te doen is dat ook duidelijk is gemaakt dat te zijner tijd het tweede dakdeel ook gerenoveerd gaat worden. Volgens de dakdekker gaat dit dakdeel nog 7-10 jaar mee. Als dit dakdeel te zijner tijd ook gerenoveerd wordt willen we daar geen of heel weinig kosten voor dragen. Het was dus geen optie om dit deel van de installatie te verwijderen en daarna weer op te bouwen. Als dit dakdeel aan de beurt is gaan de panelen er voorgoed af.

Een oost-west opstelling heeft een iets lagere opbrengst dan een zuid-opstelling, het verschil bedraagt zo'n 8-10 procent, en dat zien we ook in de metingen terug. Om deelnemers en coöperatie voor dit verlies te compenseren is met de school afgesproken dat de installatie ook na het verstrijken van de

termijn van 15 jaar van de Regeling Verlaagd Tarief in eigendom van coöperatie Buurtstroom deA blijft, en niet dat de installatie aan de school wordt overgedragen. Dit is geregeld door een wijziging in het recht van opstal. Belangrijk daarbij is dat het dakdeel met de 44 panelen nog minimaal 7 jaar ongemoeid blijft.

Foenix-Molenmakershoek

De installatie heeft goed gefunctioneerd.

de Vijfster

De installatie heeft goed gefunctioneerd.

dok Zuid

De installatie heeft goed gefunctioneerd. Een bijzonderheid is dat in januari een rij panelen tijdens een zware storm van hun plaats gewaaid is; er zijn geen panelen van het dak gewaaid. Installateur Mulder Duurzaam heeft de installatie gerepareerd en aangesloten. De kosten van de reparatie vielen binnen het eigen risico van de verzekering.

Foenix-Aruba

De installatie heeft goed gefunctioneerd.

het Kristal

De installatie heeft goed gefunctioneerd.

3. Opwek

De opbrengst in 2021 is weergegeven in de volgende tabel.

Tabel Opbrengst 2021 collectieve zonnedaken Buurtstroom

naam	aantal stroomdelen op het dak	Vermogen (kWp)	Opbrengst (MWh)	Verwachte Opbrengst (MWh)	Verwachte Opbrengst Inc. Degr. (MWh)	In bedrijf vanaf
Sprengeloo	224	61,60	30,58	55	54	2018
Foenix-M	204	56,16	52,16	51	50	2018
de Vijfster	145	39,88	33,82	36	36	2019
dok Zuid	330	90,83	77,66	82	81	2019
Foenix-A	204	56,28	52,35	51	51	2020
het Kristal	204	56,28	51,32	51	51	2020

De opbrengst van Sprengeloo is ver onder de verwachting gebleven. Dit heeft te maken met, zoals in Hoofdstuk 2 gemeld is, de dakrenovatie waardoor de PV-installatie tussen februari en juni afgekoppeld is geweest.

Het jaar 2021 is qua zonneshijne een jaar geworden dat goed overeenkomt met het langjarige gemiddelde. Dat zien we ook bij zonnepark Ecofactorij dat coöperatie deA in eigendom en beheer heeft. De drie daken met 204 panelen en hetzelfde vermogen presteren nagenoeg hetzelfde. De jaaropbrengsten van Foenix-Molenmakershoek, Foenix-Aruba en het Kristal liggen binnen 2% van

elkaar, en ze zijn ook conform de verwachte opbrengst. De installatie van dok Zuid ligt zo'n 5% onder de verwachting, terwijl voor de Vijfster de afwijking iets meer dan 6% bedraagt. Voor dok Zuid geldt dat de verwachting destijds op een volledig zuid-georiënteerde installatie was gebaseerd, terwijl de installatie voor 2/3de een oost-west oriëntatie bezit, en dat levert, conform wat we nu zien, iets minder op. Voor de Vijfster geldt dat bij warm en zonnig weer de installatie relatief gezien minder opbrengt. Dat heeft waarschijnlijk te maken met temperatuureffect dat bij deze installatie meer van invloed is dan bij de andere installaties. Daarover hebben we in een eerder jaarverslag gerapporteerd.

In de begroting is ook rekening gehouden met het langzaam achteruit gaan van de prestaties van de panelen. De tabel laat voor de oudere installaties een klein verval in verwacht vermogen zien.

4. Verzekeringen

Op de zonnepaneleninstallaties zijn twee typen verzekeringen afgesloten, die de volgende risico's afdekken: schade aan de installatie door onheil van buiten, en schade aan derden door de installatie, ofwel de aansprakelijkheid. In 2021 waren de volgende verzekeringen van kracht, zie onderstaande tabel.

Tabel Overzicht verzekeringen in 2021

dak	2021	2021
Sprengeloo	Solarif	AON
Foenix-M	Solarif	
de Vijfster	Solarif	
dok Zuid		
Foenix-A		
het Kristal		

De verzekeringen zijn in 2021 niet anders geweest dan in 2020. Voor de volledigheid wordt de toelichting uit het vorige jaarverslag herhaald.

Schade door onheil van buiten

Bij de firma Solarif worden verzekeringen voor zonnepaneleninstallaties afgesloten. Solarif is een tussenbedrijf dat voor Buurtstroom deA contracten met verzekeraars afsluit.

Met onheil van buiten wordt schade bedoeld veroorzaakt door bijvoorbeeld hagel, storm, bliksem, etc. Het premiebedrag hangt af van het vermogen van de installatie. Voor de buurtstroombaken ligt de berekende premie onder het gehanteerde minimumbedrag, zodat we voor alle daken het minimumbedrag van € 150,- betalen waarbij dan nog administratie en assurantiebelasting bijkomt. Eind 2019 zijn de minimumbedragen voor nieuwe installaties verhoogd naar € 300,-. Daarom is er voor gekozen om de nieuwe installaties uit 2020 onder dezelfde polis als die van de Vijfster/dok-Zuid te brengen.

Voorwaarde is dan dat voor alle daken dezelfde dekking geldt.

Op het dak van de Molenmakershoek was/is de installatie ook verzekerd als er schade door het slecht functioneren van de installatie ontstaat (eigen gebrek). Deze meerverzekering kost heel weinig

extra als de gekozen panelen voorkomen op een categorie I lijst door de verzekeraar is opgesteld. Bij de panelen van de Molenmakershoek is dat het geval. Daarom is deze installatie niet in hetzelfde “mandje” als voornoemde daken ondergebracht.

Als er bij de installaties schade optreedt door “eigen gebrek” zijn de materiele kosten (panelen, omvormers) wel gedekt, maar niet de arbeidskosten om de installatie te repareren, evenmin als de schade door productieverlies.

Aansprakelijkheid

Aansprakelijkheidsverzekeringen zijn duur. De eerste verzekering hiervoor op Sprengeloo viel duur uit. Daarna zijn we op zoek gegaan naar een andere verzekeraar, en die is gevonden. Door installaties bijeen te voegen wordt een relatief lage premie betaald. Voor het jaar 2021 zijn alle installaties onder een noemer gebracht. Komende installaties kunnen toegevoegd worden.

5. Andere daken

In 2020 zijn er gesprekken gevoerd over initiatieven op de Hofstadkerk, het Zwitsalterrein en gebouwen van Monuta. Deze initiatieven hebben in 2020 tot niets geleid; in 2021 is daarin geen verandering gekomen, en ze zijn daarom van de lijst “toekomstige installaties” afgevoerd.

Eind 2021 zijn er gesprekken met eigenaren van de Herenboerderij in Wenum-Wiesel gevoerd over een mogelijk postcoderoosproject op één van hun schuurdaken. In 2022 zal hier verder over gesproken worden.

Er zijn plannen om in 2022 diverse zon-op-dak projecten te ontwikkelen waarbij de nieuwe postcoderoosregeling ingezet gaat worden. Gedacht wordt daarbij aan daken van woningbouwcorporaties, en aan overdekte parkeerterreinen met onder andere laadfaciliteiten. Het is intussen duidelijk geworden dat door de congestie op het net, nieuwe initiatieven moeten voorzien in mogelijkheden om het net niet verder te belasten. Gedacht wordt daarbij aan opslag en aan directe aansluiting bij bedrijven of andere organisaties die de stroom kunnen afnemen.

6. Andere ontwikkelingen

In 2021 hebben enkele belangrijke ontwikkelingen plaatsgevonden die we hier kort bespreken.

Postcoderoosregeling nieuwe stijl

Op 1 april 2021 is de postcoderoosregeling nieuwe stijl in werking getreden, ook bekend onder de naam SCE (Subsidierегeling Coöperatieve Energieopwekking). De nieuwe regeling is qua financiering geheel anders van opzet. Het enthousiasme in den lande voor de nieuwe regeling was zo groot dat de overheid besloten heeft veel meer toe te kennen dan waar aanvankelijk rekening mee gehouden werd.

In de zomer van 2021 zijn de concept-tarieven voor 2022 bekend gemaakt. De nieuwe tarieven vielen bijna 30% lager uit dan die van 2021. Onder protest van branche organisatie Energie-Samen heeft het ministerie besloten de verlaging iets minder drastisch uit te voeren. Er valt nu weer een (magere) business case van te maken.

Belastingplan 2022 (I)

In het jaarverslag van 2020 is melding gemaakt van het feit dat het belastingplan 2021 een storende “fout” bevatte waardoor verhuizende deelnemers na 31 maart 2021 geen opvolgers buiten de kring van bestaande deelnemers konden vinden. Daartegen is door diverse organisaties protest aangetekend, en het resultaat is dat een en ander in het belastingplan 2022 hersteld is. Er kunnen dus alsnog nieuwe deelnemers van buiten worden ingeschreven.

Belastingplan 2022 (II)

De regering heeft vorig jaar aangekondigd de energiebelasting op elektriciteit fors te verlagen als onderdeel van een maatregel om voor huishoudens de pijn van de gestegen energieprijzen te verzachten. Deze maatregel pakt voor deelnemers aan postcoderoosprojecten zeer slecht uit. Van € 0,09428 (ex. BTW) in 2021 zakt de energiebelasting naar € 0,03679, een verslechtering met 61%. Een StroomDeel dat in 2021 bij een opbrengst van 250 kWh nog €28,52 opleverde zal in 2022 bij dezelfde opbrengst slechts €11,13 opleveren. Hier kunnen we niet mee akkoord gaan. Het is overigens nog niet duidelijk of deze maatregel alleen 2022 betreft of dat het structureel van karakter zal zijn.

Onze branche-organisatie Energie Samen is met het ministerie van EZK in gesprek om te zien of er op een andere manier gecompenseerd kan worden. Een voorstel is om bij de teruggave energiebelasting ook de ODE (Opslag Duurzame Energie) te betrekken. De ODE bedraagt voor 2022 €0,0305 (ex BTW), en dat zou een stap in de goede richting kunnen zijn. Een andere mogelijkheid zou kunnen zijn dat coöperatie Buurtstroom deA een deel van haar inkomsten uit de verkoop van stroom aanwendt om deelnemers te compenseren. Een en ander zal duidelijk worden als de tarieven voor de eerste helft van 2022 bekend zijn, en als duidelijk is of er fiscale consequenties aan zo'n constructie zitten.

Dakvervangings Sprengeloo (deel 2)

In de laatste maanden van 2021 heeft het bestuur van de Veluwe Onderwijs Groep aangegeven dat het schoolgebouw in verband met een fusie van scholen binnen de Veluwe Onderwijs Groep gerenoveerd gaat worden, en dat nieuwe consequenties voor dakdelen en dus de PV-installatie niet uitgesloten kunnen worden. Dit komt natuurlijk bijzonder slecht uit na de kostbare vervanging van een dakdeel in 2021. Het bestuur gaat binnenkort met de Veluwe Onderwijs Groep in gesprek. Uitgangspunt is dat elke wijziging aan de installatie financieel gecompenseerd dient te worden, en wel zodanig dat deelnemers en coöperatie er ten opzichte van de bestaande situatie niet op achteruitgaan.

7. Financiële rapportage

De rapportage van de jaarrekening 2021 en het verslag van de Kascommissie zijn bij de ALV stukken gevoegd; in de jaarrekening zijn een korte (geaggregeerde) versie en een lange versie met detailcijfers per Buurtstroom dak opgenomen.

Het financiële model voor de Buurtstroom daken (volgens de Postcode Regeling) is zo dat er normaal gesproken systematisch ieder jaar verlies wordt geleden. Het eigen vermogen is echter voldoende om dat verlies op te vangen voor de periode van 15 tot 20 jaar, zodat er na het einde van het laatste dak nog een (klein) restant eigen vermogen is.

Financieel zijn er twee punten die de aandacht trekken.

- Bij het dak Sprengeloo is in de eerste helft van het jaar een periode geweest dat geen energie werd opgewekt. De zonnepanelen moesten enige tijd worden verwijderd omdat het dak van de school onderhoud nodig had. Dit is bij een eerdere gelegenheid uitgebreid toegelicht. De gevolgen voor de opbrengsten en kosten van Sprengeloo in deze jaarrekening zijn de volgende:
 - Voor de periode van onderbreking was er uiteraard geen omzet.
 - De looptijd is verlengd; alleen bij dit dak blijft na 15 jaar de opbrengst ten goede komen aan de coöperatie. De afschrijvingstermijn is daarom eveneens verlengd, waardoor de bedragen van de jaarlijkse afschrijving zijn verlaagd.
 - De kosten (€13.120) bij dit dakonderhoud zijn voor ons aanmerkelijk hoger geweest dan in de oorspronkelijke business case voorzien (€5.000). De dotatie voor groot onderhoud is daarom aanmerkelijk hoger, maar kan wel worden uitgesmeerd over de langere looptijd van het dak. Per saldo is het bedrag van de dotatie per jaar toch flink hoger.
 - De onderbreking is nog eens met een extra periode van zeven weken verlengd geweest. De schade daarvan (€2.054) is door de school vergoed; €1.349 is direct aan de deelnemers uitgekeerd, €705 is geteld als gemiste omzet.
- In 2022 verlaagt de overheid de energielasting op elektra en de BTW op energie vrij ingrijpend. Deelnemers krijgen daardoor het nadeel dat de financiële opbrengst per StroomDeel aanmerkelijk minder zal zijn. Omdat anderzijds de stroomprijs en dus ook de omzet in 2022 hoog is, zal in de ALV een voorstel voor compensatie van dit nadeel aan de orde komen. In 2021 heeft dit niet gespeeld. Voor 2022 is in de begroting alvast een flinke post (€22.500) opgenomen voor deze compensatie.

Toelichting bij de tabel 'Jaarrekening 2021'

De tabel geeft een samenvatting van de jaarrekening 2021 bestaande uit de resultatenrekening en de balans. De daar vermelde genummerde noten verwijzen naar deze toelichting.

De resultatenrekening geeft aan wat we aan inkomsten (omzet) hebben gehad, wat voor kosten daarvoor zijn gemaakt (kostprijs) en welke kosten we als coöperatie hebben gemaakt. Volgens accounting regels staan afschrijving en dotatie bij de kosten en niet bij de kostprijs.

Het resultaat zal in ons bedrijfsmodel vrijwel altijd een verlies zijn. Dit wordt op de balans toegevoegd aan de 'Overige reserves' en gaat dus af van het eigen vermogen.

1. Omzet stroomlevering
Zoals toegelicht is de omzet van dak Sprengeloo lager dan normaal. Bij de andere daken is de omzet hoger door een hogere stroomprijs dan in de begroting was gerekend.
In de begroting 2022 is de hogere verwachte omzet door de hoge stroomprijs in 2022 te zien.
2. Kostprijs van de omzet
Stormschade bij dok Zuid is gedekt binnen de begroting; alle andere kosten waren iets lager.
De verzekeringspremies betreffen voor elk dak de AVB (aansprakelijkheid voor bedrijven) en PV-verzekering tegen onheil van buiten.
3. Afschrijving, Dotatie (groot onderhoud)
De lagere afschrijving en hogere dotatie bij Sprengeloo waren al opgenomen in de begroting.

Jaarrekening 2021 (beknopt)

Omschrijving	Jaar 2021	Begroot 2021	Vorig Jaar (2020)	Begroot 2022
RESULTATENREKENING				
Omzet stroomlevering	€ 20.788 (1)	19.284	16.685	42.380
Kostprijs van de omzet	€ 9.185 (2)	9.877	7.499	9.804
Bruto omzetresultaat	€ 11.603	9.407	9.186	32.576
Afschrijving, Dotatie (groot onderhoud)	€ 24.352 (3)	24.352	21.201	24.352
Overige kosten, Bankkosten	€ 303 (4)	743	320	758
Schadevergoeding, Compensatie	-- (5)	--	--	22.500
Kosten	€ 24.655	25.095	21.521	47.610
Resultaat	€ -13.051	-15.688	-12.334	-15.034
BALANS				
Installatie PV panelen	€ 270.357 (6)	270.104	290.416	250.045
Triodos betaalrekening	€ 27.615 (7)	18.364	18.578	59.208
Vorderingen	€ 698 (8)	--	5.205	--
Totaal activa	€ 298.669	288.468	314.199	309.253
Ingelegd kapitaal (StroomDelen)	€ 337.102 (9)	330.460	330.460	337.102
Overige reserves (Res. t/m dit jaar)	€ -34.744 (10)	-37.381	-21.692	-49.778
Eigen Vermogen	€ 302.358	293.079	308.768	287.324
Voorzieningen, Crediteuren e.d.	€ -3.689 (11)	-4.611	5.431	21.929
Totaal passiva	€ 298.669	288.468	314.199	309.253

4. Overige kosten, bankkosten

Er worden altijd enige kosten begroot voor bijeenkomsten (ALV) en administratie. In dit jaar zijn er (mede door corona) minder kosten geweest; wel de gebruikelijke bankkosten.

5. Schadevergoeding, Compensatie

De schadevergoeding in 2021 bij Sprengeloo is weer uitgekeerd dan wel doorgeboekt naar de omzet; per saldo staat er dus nihil op deze rekening.

In de begroting 2022 is zoals toegelicht al een post opgenomen voor compensatie.

De balans omvat onder 'activa' onze bezittingen, inclusief wat we nog van anderen tegoed hebben. Bij 'passiva' staan ons eigen vermogen, voorzieningen ('spaarpotjes') en wat we nog moeten betalen.

6. Installatie PV panelen

De waarde is de oorspronkelijke installatiekosten minus de cumulatieve afschrijvingen.

7. Triodos betaalrekening

Het hoge begrote saldo op de bankrekening in 2022 komt door de hoge omzet (hoge stroomprijs); uit dat saldo wordt de compensatie aan de deelnemers betaald die de ALV vaststelt.

8. Vorderingen

Dit omvat BTW en nog te ontvangen van Greenchoice voor geleverde energie.

9. Ingelegd kapitaal (StroomDelen)

Eind 2021 waren bij Aruba nog 10 StroomDelen en bij het Kristal 16 StroomDelen niet afgenomen (2% van het totaal). Nu is dat alleen nog 14 bij het Kristal (1%).

10. Overige reserves (Resultaten t/m dit jaar)

Deze bestaan uit de verliezen van voorgaande jaren en het verlies van dit jaar 2021.

11. Voorzieningen, Crediteuren e.d.

De voorziening groot onderhoud voor Sprengeloo staat negatief door de hoge kosten bij het dakonderhoud (bovenstaand al toegelicht). Dit wordt in de resterende looptijd ingelopen.

In de begroting is hier als 'Nog te betalen' de post Compensatie te zien die is opgenomen in de begroting 2022 van de resultatenrekening.